

Selma Otiliana Lovisa Lagerlöf (1858–1940) a fost o scriitoare suedeză care a devenit un clasic al literaturii pentru copii. A fost prima femeie care a primit Premiul Nobel pentru Literatură (1909) și prima femeie membră a Academiei Suedeze (1914).

S-a născut și a crescut în ținutul Värmland, care va fi prezent mai târziu în toate cărțile sale. A trăit într-o familie fericită, cu un tată mereu dornic să participe la jocurile copiilor, cu o mamă sensibilă, înțelegătoare și înțeleaptă și cu o bunică ale cărei cântece și povești micuța Selma nu se mai sătura să le asculte. La trei ani, Selma s-a îmbolnăvit grav și în urma bolii a rămas cu un picior paralizat. Din acest motiv, nu a mers la școala publică, ci a primit lecții particulare. Micuța Selma citea foarte mult, de la poveștile din *O mie și una de nopți* la cărțile lui Hans Christian Andersen și ale lui Walter Scott.

Autoarea a scris atât pentru copii, cât și pentru adulți, dar cartea care a consacrat-o a fost *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia* (1906–1907).

Anca Smărăndache iubește cărțile și poveștile. A ilustrat atât cărți clasice, cât și contemporane. Când desenează, îi plac detaliile mici, trecute cu vederea adesea, care au puterea să dea grandoare unei imagini sau unei picturi.

SELMA LAGERLÖF

Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia

Ediție prescurtată
de Tage și Kathrine Aurell
și revizuită de Rebecca Alsberg

Ilustrații
de Anca Smărăndache

Traducere din suedeză și note
de Andreea Caleman

ARTHUR

Cuprins

1. Năzdrăvanul	5
2. Akka din Kebnekaise	23
3. Marele dans al cocorilor de pe Kullaberg ..	34
4. Dunfin	44
5. Orașul blestemat.....	67
6. Vulpoiul Smirre și dulăul	80
7. Corbul Bataki și vulturul Gorgo.....	96
8. Laponia	115
9. Drumul spre miazăzi	134
10. Întoarcerea acasă.....	146

1 | Năzdrăvanul

A fost odată un băiat. De mare ispravă nu era năzdrăvanul – cel mai mult pe lume îi plăcea să doarmă, să mănânce și să se țină de șotii.

Într-o duminică dimineață, părinții băiatului se pregăteau să meargă la biserică. „Ce bine! O să pot trage cu pușca tatei fără să mă ia nimeni la rost“, își zise în sinea lui.

Însă tatăl parcă îi ghici gândurile:

— Dacă nu vrei să mergi cu noi la biserică, să faci bine să citești predica singur acasă! zise el.

Mama îi aduse de îndată ceaslovul și îl deschise la predica zilei.

— Paisprezece pagini și jumătate, spuse ea. Tata o să te-asculte la fiecare pagină, așa că dă-i bătaie dacă vrei s-apuci să buchisești tot până ne întoarcem!

În sfârșit, plecară spre biserică. Aerul era proaspăt și mugurii se ițiseră pe crengi. Apele troienelor topite umpleau șanțurile, iar pe marginea lor înflorise deja păpădia. Mama și tata s-ar fi dus

Redactori: Diana Georgescu, Iulia Pomagă
Tehnoredactor: Vasile Ardeleanu
Copertă: Alexandru Daș

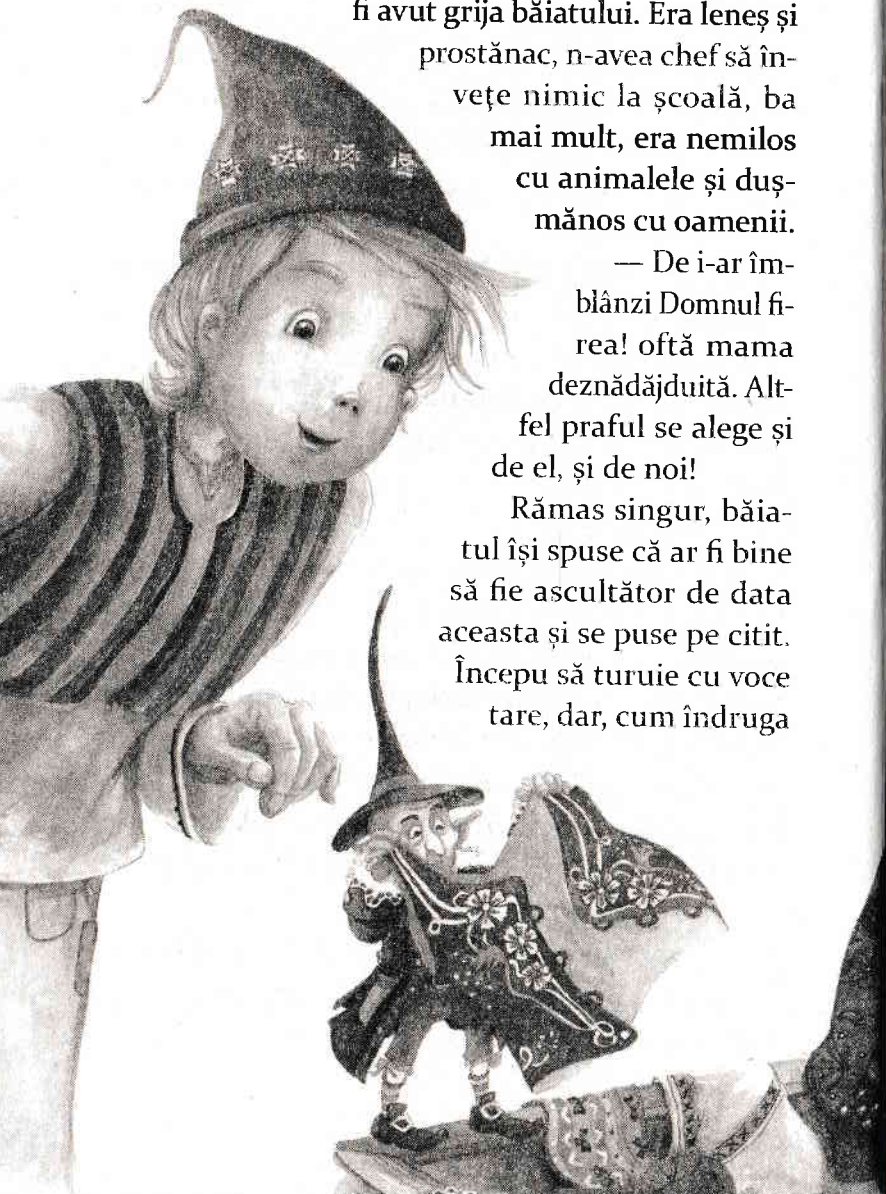
ISBN 978-606-788-622-1

© Editura Arthur, 2019, pentru prezenta ediție
Editura Arthur este un imprint al Grupului Editorial ART

bucuroși și mulțumiți la slujbă în dimineața aceea frumoasă dacă n-ar fi avut grija băiatului. Era leneș și prostănac, n-avea chef să învețe nimic la școală, ba mai mult, era nemilos cu animalele și dușmănos cu oamenii.

— De i-ar îmblânzi Domnul firea! oftă mama deznădăjduită. Altfel praful se alege și de el, și de noi!

Rămas singur, băiatul își spuse că ar fi bine să fie ascultător de data aceasta și se puse pe citit. Începu să turuie cu voce tare, dar, cum îndruga

el acolo, îl apucă toropeala și nu se mai putu ține să nu ațipească.

Deodată, un zgomot ușor îl trezi. Chiar în fața lui, sprijinită de fereastră, era așezată o oglinjoară și, în ea, văzu că lacătul de la cufărul vechi și frumos al mamei era spart. Pe marginea cufărului ședea un pitic și se uita curios nevoie mare la pozoarele din sipet.

Băiatul fu tare uimit de așa arătare, dar nicidecum înfricoșat, doar era atât de mititel! Ce-ar fi să rădă nițel de pitic? Apucă plasa de prins fluturi și haț, îl prinse. Biata făptură, trezindu-se trântită în plasă, începu să-l roage stăruitor pe ștregar să-i dea drumul:

— Numai noroc v-am adus ani de-a rândul, zise piticul. De-mi dai drumul, o lingură de argint și-un ban de aur primești în dar!

Băiatul se înduplecă atunci, dar, când să se cațăre piticul afară din plasă, poznașului îi dădu prin cap că ar putea să-i ceară lucruri mai de preț. Odată scutură plasa și-l aruncă pe moșneguț înapoi înăuntru. Însă, cât ai clipi, băiatul se pomeni cu o palmă așa de strașnică, de simți că-i crapă capul și căzu fără simțire la pământ.

Când își veni în fire, băiatul era din nou singur în odaie. Cufărul avea lacătul pus, plasa de prins fluturi era la locul ei în cui, însă obrazul tare îi mai

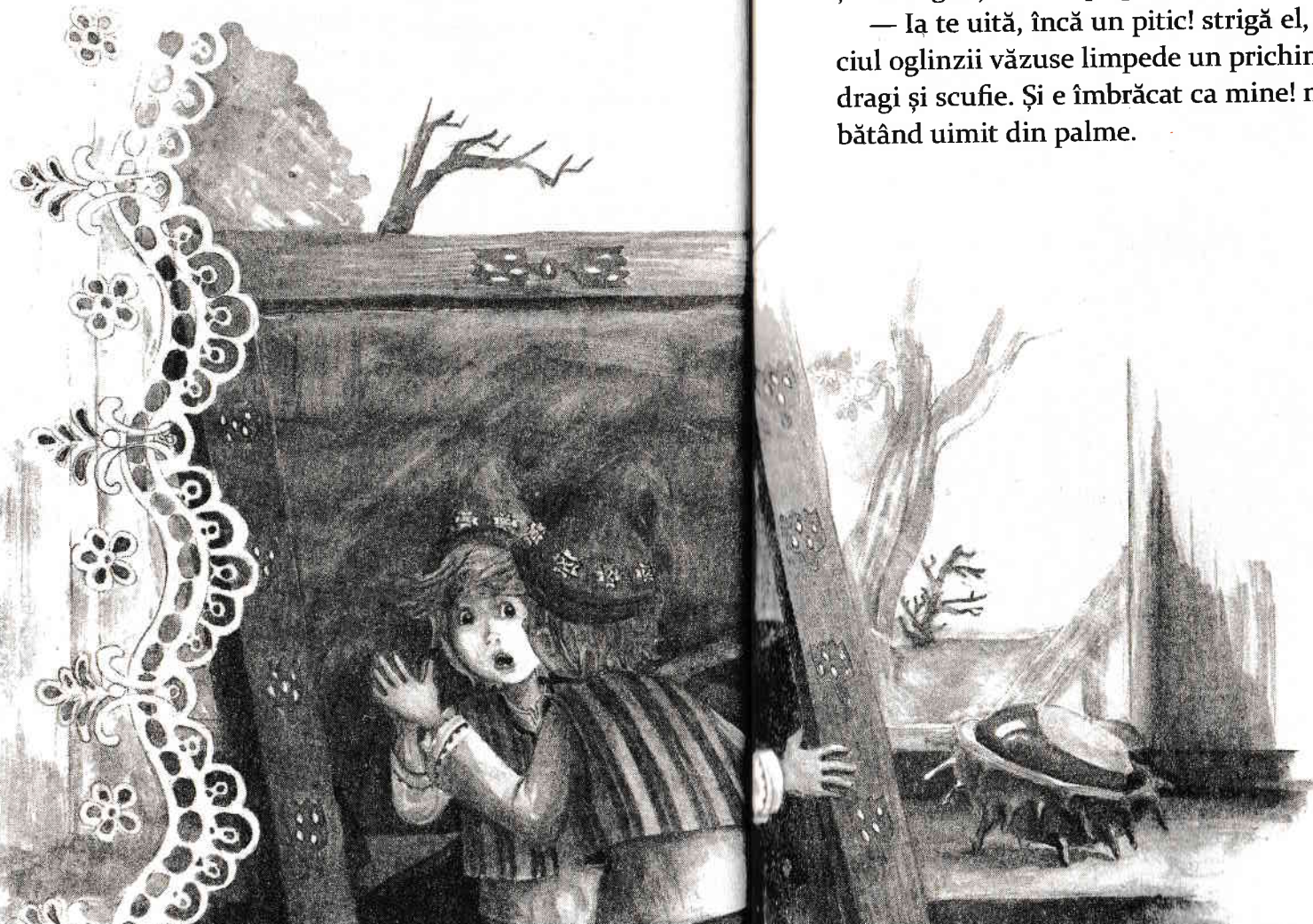
ardea. Așadar nu vis fusese ce pățise el. „Mai bine termin de buchisit predica aia“, își zise el și se îndreptă spre masă.

Dar cum se făcea că, dintr-odată, era nevoit să facă atât de mulți pași?

Era ca și cum odaia se mărise. Fu silit să se cațere ca să poată ajunge sus în jilț și să se cocoațe pe un braț ca să poată vedea peste tăblia mesei. Iar ca să poată citi, năzdrăvanul trebui să se suie pe carte!

Buchisi el vreo două rânduri, apoi ridică privirea și zări oglinjoara de pe pervazul ferestrei.

— Ia te uită, încă un pitic! strigă el, căci în luciul oglinzii văzuse limpede un prichindel cu nădragi și scufie. Și e îmbrăcat ca mine! mai zise el, bătând uimit din palme.

Să fie oare în grajd piticul? Ușa casei era întredeschisă, așa că se strecură afară. În tindă găsi o pereche de saboți de lemn mititei. Piticul se gândise, vezi bine, că tărașenia asta o să dureze ceva, de vreme ce-i vrăjise și saboții.

Când ieși în grădină, un stol de vrăbii dădu cu ochii de el și începu să ciripească:

— Cip-cirip! Ia uite-l pe Nils gâscarul! Ia uite-l pe Nils Degețel! Nils Holgersson Degețel!

Se iscă apoi o zarvă nemaipomenită.

— Cucuriguuuuu! cântă cocoșul. Așa-i trebuie, să mai vină acum să mă tragă de creastă dacă-i dă mâna!

— Cot-cot-cot-cotcodac! cotcodăciră și găinile. Așa-i trebuie, așa-i trebuie!

Uluit, băiatul rămase țintuit locului și ascultă.

— O fi din cauză că sunt pitic, de înțeleg graiul orățăniilor? murmură el gânditor.

Azvârli o piatră înspre păsări și țipă:

— Ia mai țineți-vă clonțul, urâcioaselor!

Însă păsările nu se mai temeau de el defel și nu se potoliră până nu-l văzură pe motan venind tiptil.

— Pisicuță, pis, pis, pis, ia spune-mi tu, unde se ascunde piticul? întrebă băiatul.

Motanul zise blând și binevoitor:

— De știut, știu prea bine unde sălășluiește piticul!

Însă, cu o sclipire tăioasă, adăugă:

— Dar de ce aș vrea să te-ajut, după ce m-ai tras de coadă de atâtea ori?

Scos din sărite, băiatul uită cât de mic era acum.

— Ia poftește, jupâne, să te mai trag o dată! se rătoi el și se repezi la motan.

Cât ai clipi, motanul se năpusti și el spre băiat, îl trânti la pământ și își propti ghearele în pieptul lui. Cu gura căscată cât era de mare, șuiera și scuipa, iar ochii îi scânteiau ca jăraticul. Băiatul fu incredințat că i-a sunat ceasul și începu să strige după ajutor. Dar nu era nici țipenie de om prin preajmă. În cele din urmă, motanul îi dădu drumul.

— Așa! Acum sper c-ai priceput cine-i ăl mai mare și mai tare! zise el și, preschimbându-se pe dată în mâța blândă și ascultătoare de mai înainte, se îndepărtă.

În grajd se iscase așa o hărmălaie, mugete și tropăit de copite, de ziceai că sunt pe puțin treizeci de vaci.

— Muuu! mugi Rozica atunci când intră băiatul. Ce bine că mai e dreptate pe lume!

Nils încercă să întrebe din nou de pitic.

— Ia fă-te-ncoace, să vezi cum joci pe coarneau mele! zise Steluța.

— Hai și aici, să-ți iei răsplata pentru viespea pe care mi-ai vârât-o în ureche! strigă și Lilica.

— Poftește și pe la mine, că ți-am rămas datoare pentru toate dățile în care ai tras scăunelul de sub biata maică-ta când ne mulgea! Și pentru piedicile pe care i le-ai pus când ieșea cu ciubărul plin cu lapte și pentru toate lacrimile pe care le-a vărsat sărmană din cauza ta! zberă din nou Rozica.

Fiind cea mai bătrână vacă din grajd, Rozica avu-
sese mult de-a face cu poznașul și era foc și pară.

Băiatul încercă să îngameze că îi părea tare rău de toate năzbâtiile și că avea să fie cuviincios de acum înainte, numai să-i spună unde-l găsește pe pitic. Însă vacuțele dădură din cap și încercară să-l împungă cu coarnezle. Pricepu că era mai bine să-și ia tălpășița.

Ieși abătut afară. Era limpede că nu avea să găsească în ograda lor pe nimeni care să-l ajute să dea de pitic. De altminteri, și de l-ar fi găsit, nu prea știa la ce i-ar folosi.

Se cățără pe zidul lat de piatră ce înconjura gospodăria și se așeză să cugete. Ce-o să se aleagă de el dacă nu-și mai recapătă înfățișarea de om? Ce-o să zică mama și tata când se întorc de la biserică? Tot satul o să se minuneze de așa arătare.

Era tare deznădăjduit flăcăul nostru. Nu mai era om ca toți oamenii, ci o stârpitură. Nu mai putea să se joace laolaltă cu alți băieți, să moștenească gospodăria părinților și, de bună seamă, nițio fată nu o să vrea să se mărite cu el.

Se uită spre casa părintească. Altor le părea, poate, mică și sărăcăcioasă, dar pentru el era acum mult prea mare – o gaură în podeaua grajdului ar fi fost mai potrivită. Nu mai avea nicio bucurie pe lume.

Era o vreme neasemuit de frumoasă, nicicând nu-i fusese dat să vadă un cer mai azuriu! Soseau păsările călătoare. Zburaseră peste Marea Baltică și se îndreptau spre miazănoapte. Erau, fără îndoială, de multe neamuri, dar Nils nu recunoscuse decât găștele sălbatice care zburau pe două șiruri lungi, împreunate la un capăt. Le auzi strigând acolo, în înaltul cerului:

— Spre munte! Spre munte zburăm!

Văzându-și în ograda suratele domestice, găștele sălbatice se lăsară aproape de pământ și începură să le îndemne:

— Haideți cu noi! Haideți! Spre munte, spre munte!

Însă găștele din ograda răspunseră cumiți:

— Ne e bine aici, ne e bine aici!

Era, așadar, o zi nespuse de frumoasă, cu un văzduh atât de limpede, că trebuie să fi fost o adevărată plăcere pentru păsări să zboare. Cu fiecare stol de găște sălbatice ce trecea, suratele de curte erau parcă și mai tulburate și fâlfâiau din aripi de parcă ar fi vrut să se avânte și ele în zbor.

— Nu fiți nesăbuite! zise mama găscă cea bătrână. Zburătoarele astea știu prea bine cum e să înduri foamea și frigul!